

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 162/14

Luksemburg, 2 grudnia 2014 r.

Wyrok w sprawach połączonych od C-148/13 do C-150/13
A, B, C / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

**Trybunał wyjaśnił zasady, zgodnie z którymi organy krajowe mogą oceniać
wiarygodność orientacji seksualnej osób ubiegających się o azyl**

Dyrektywy 2004/83 i 2005/85 ustanawiają, odpowiednio, minimalne normy dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich jako uchodźców oraz procedury badania wniosków o udzielenie azylu, precyzując prawa wnioskodawców¹.

A, B, i C, będący obywatelami państw trzecich, złożyli wnioski o udzielenie azylu w Niderlandach, powołując się na obawę przed prześladowaniem ze względu na ich homoseksualność. Wnioski te zostały jednak przez właściwe organy krajowe oddalone: w uzasadnieniu podano, że orientacja seksualna tych osób nie została wykazana.

Wszyscy trzej wnioskodawcy odwołali się od tych decyzji. Rozpoznająca sprawę Raad van State (rada stanu, Niderlandy) zastanawia się nad ewentualnymi granicami, jakie prawo Unii mogłoby określać w odniesieniu do weryfikowania orientacji seksualnej osób ubiegających się o azyl. Uważa bowiem, że sam fakt zadawania pytań osobie ubiegającej się o azyl może w określonym zakresie naruszać prawa gwarantowane Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

W dzisiejszym wyroku Trybunał Sprawiedliwości zauważył na wstępie, że oświadczenia osoby ubiegającej się o azyl odnoszące się do jej orientacji seksualnej stanowią jedynie punkt wyjścia w procesie badania wniosku i mogą wymagać potwierdzenia.

Jednak szczegółowe zasady dokonywania przez właściwe organy oceny tych oświadczeń oraz dowodów przedstawianych na poparcie wniosków o udzielenie azylu powinny być zgodne z prawem Unii, a w szczególności z prawami podstawowymi gwarantowanymi w Karcie, takimi jak prawo do poszanowania godności człowieka oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.

Ponadto ocena ta powinna być przeprowadzana w sposób indywidualny i z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji i uwarunkowań osobistych wnioskodawcy (w tym czynników takich jak pochodzenie, płeć i wiek) w celu dokonania oceny, czy działania, których doświadczył lub na które mógł być narażony, mogą zostać uznane za prześladowanie lub poważną krzywdę.

W tym kontekście Trybunał udzielił następujących wskazówek odnośnie do szczegółowych zasad dokonywania oceny przez organy krajowe.

Po pierwsze, ocena wniosków o udzielenie statusu uchodźcy wyłącznie na podstawie stereotypowych pojęć kojarzonych z osobami homoseksualnymi nie pozwala na uwzględnienie przez te organy indywidualnej i osobistej sytuacji konkretnego wnioskodawcy. Niezdolność osoby

¹ Dyrektywa Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.U. L 304, s. 12) oraz dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (Dz.U. L 326, s. 13).

ubiegającej się o azyl do udzielenia odpowiedzi na takie pytania nie stanowi sama w sobie wystarczającego powodu, by stwierdzić brak wiarygodności wnioskodawcy.

Po drugie, o ile organy krajowe mają prawo, w stosownym przypadku, przeprowadzać przesłuchania w celu dokonania oceny faktów i okoliczności dotyczących podnoszonej przez osobę ubiegającą się o azyl orientacji seksualnej, o tyle przesłuchania dotyczące szczegółów praktyk seksualnych wnioskodawcy są sprzeczne z prawami podstawowymi gwarantowanymi w Karcie, w szczególności z prawem do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.

Po trzecie, jeżeli chodzi o możliwość wyrażenia przez organy krajowe zgody na – co proponowały niektóre osoby ubiegające się o azyl – dokonanie czynności homoseksualnych, poddanie się przez nie ewentualnym „testom” w celu wykazania ich homoseksualności lub przedstawianie dowodów takich jak zapisy wideo czynności intymnych, Trybunał podkreślił, że oprócz tego, że takie elementy niekoniecznie posiadają wartość dowodową, to mogą naruszać godność człowieka, której poszanowanie gwarantowane jest w Karcie. Ponadto zezwolenie lub wyrażenie zgody na tego rodzaju dowody miałyby skutek zachęcający w odniesieniu do innych osób ubiegających się o azyl i *de facto* sprowadzałyby się do nałożenia na nie obowiązku przedstawienia takich dowodów.

Po czwarte, ze względu na delikatny charakter informacji dotyczących sfery osobistej danej osoby, a w szczególności jej seksualności, nie można wyprowadzać wniosku o braku wiarygodności wyłącznie na tej podstawie, że z powodu niechęci do ujawniania intymnych aspektów życia osoba ta nie zadeklarowała od początku swojej homoseksualności.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106